

Broyttu Føroyar

— nú eisini í Suðuroynni

Almenna fyrilestaraðin, sum Fróðskaparfelagið og Fróðskaparsetrið hava skipað fyri í vetrarhálvuni, heldur fram í Suðuroynni.

Tá ið suðringar ongur møguleikar hava fyri at fylgja hesum fyrilesturum í Havn, eitur Suðuroyar Tjóðveldisfelag tikið stig til at fáa fyrilesturarnar suður hagar. Hildið verður, at flestu teirra eru sera áhugaverdir og viðkomandi, og at tað tí er spell, at hesir bara skulu hoyrast í Havn.

Næsti fyrilesturin í røðini verður á Grækarismessu - onskvöldið 12. mars - kl. 19.30 í aula í Vágs Skúla.

Jens Helgi Toftum: Endavendingin í fiski-

vinnuni.

Aftan á gevst fundar-fólkunum høvi til at taka lut í orðskiftinum um hetta evni.

Sagt verður frá felagnum, at øll, ið hava áhuga fyri fyrilesturinum, eru hjartaliga vælkomn.

Limir valdir í sjúkrahúsráðið

Landsstýrismaðurin í Heilsumálum, Kristian Magnussen, hevur nú valt limir í sjúkrahúsráðið fyri hvørt av teimum trimum sjúkrahúsum.

Valið er farið fram sambært kunngerð nr. 124 frá 23. oktober 1996. Í § 5 í kunngerðini er ásett viðvíkjandi setan av limum í sjúkrahúsráðið, at teir millum annað verða settir eftir uppskoti frá feløgum og áhugabólum, sum umboða sjúklingar, ið vanliga verða viðgjørdir á sjúkrahúsinum.

Løgtingslimir, býráðs- og bygðaráðslimur og starvsfólk innan heilsumverkið kunnu ikki verða vald í ráðini. Hetta er gjørt fyri at tryggja, at fólkini, sum menna ráðið, fyrst og fremst umboða sjúklingin og ikki eru ávirkad av ørum áhugamálum.

Landsstýrismaðurin hevur valt ráðið, soleiðis at tey verða samansett við so fjølbroyttum áhugamálum sum gjørligt og soleiðis, at tey eru í samsvari við javnstöðulógina.

Limirnir eru:
Fyri sjúkrahúsráðið á Landssjúkrahúsinum:

Limir:
1. Torbjørn Mikkelsen (uppstillaður av Havnar Sjúkrakassa).
2. Karolina Petersen (uppstillaður av Felagnum Bjørg, Landsfelag Pensionistanna, Javna og av Eldraráðnum).

3. Tummas Pauli Thomsen (uppstillaður av fleiri feløgum í MBF).
4. John Eysturoy (uppstillaður av Sjúklingafelag Føroya).

5. Tórun Isaksen (uppstillaður av Systisk Fibrose Felagnum).

Tiltakslimur:

1. Sólgerð Gaard (upp-

stillaður av Spastikarafelagnum).

2. Hogni Højgaard (uppstillaður av Sjúkrarunnum BATA).

Fyri sjúkrahúsráðið á Klaksvíkar Sjúkrahúsi:

Limir:

1. Kári Lindberg (uppstillaður av fleiri feløgum í MBF).

2. Henning Bøgesvang (uppstillaður av Eldraráðnum og Landsfelag Pensionistanna).

3. Jóhanna Johannesen (uppstillaður av Spastikarafelagnum).

4. Edva Jacobsen (uppstillaður av Sjúkrakassanum í Fuglafjarðar Læknadømi).

5. Hannefja Poulsen (uppstillaður av felagnum Javna).

Tiltakslimur:

1. Agnar á Dul (uppstillaður av Føroya Felag móti Krabbameini).

2. Nikolina Dahl (uppstillaður av Felagnum fyri hoyribrekað).

Fyri sjúkrahúsráðið á Suðuroyar Sjúkrahúsi:

Limir:

1. Maud Benjardøgg (uppstillaður av Javna).

2. Judi Schrøter (uppstillaður av Landsfelag Pensionistanna og Eldraráðnum).

3. Finn Thomsen (uppstillaður av Suðuroyar Norðara Sjúkrakassa).

4. Niels Petur Nolsøe (uppstillaður av Suðuroyar Sunnara Sjúkrakassa).

5. Sonja Frederiksen (uppstillaður av Føroya Felag móti Krabbameini).

Tiltakslimur:

1. Johan Müller (uppstillaður av Nýræfelagnum).

2. Ruth í Skemmuni (uppstillaður av Psoriasis-felagnum).

Viðmerking

Nakrar viðmerkingar til álitið um nýggja fólkaskúlalóg

Tað hevur verið nógv skrivað og tosað um álitið til nýggja fólkaskúlalóg, sum kom nú í vetur. Eg ætli ikki at siga nógv um tað, tí tað ljóðar ikki, sum tað ger nakran mun, at onnur siga sína hugsan. Tað tykist meira sum um alt er avgjørt frammanundan, tí var skot-bráðið so stutt hjá skúlanum og skúlanevndunum at seta seg inn í málið. Landsstýrismaðurin helt í Fimmáranum, at ein kundi lesa nógv í ein málið, tað fari eg at geva honum rætt í, men lesnaður valdað.

At lesa eitt álitið til lógarpopskot, sum tú sjálv/sjálvur skalt ávirkja, krevur at tú gjølla umhugsar tað tú lesur, og tað er ikki sagt, at tú kanst taka eina stóðu fyrstu ferð, ið tú hevur lisið til-farið, tú skalt móguliga hava eina tíð til at gerast greið/greiður yvir, hvat ið er rættast at gera, ein fólkaskúlalóg er jú ein álvarsom sæk, sum øll gjarna vilja viðgera samvitskufult, tí var tað ikki ov nógv kravt, at tíð varð givin til hetta arbeiði.

Tað, sum eg ætlaði at gera nakrar viðmerkingar til, er tað sum snýr seg um skúlanevndirnar.

Á bls. 250 verður víst til paragraf. 13, stk. 4 í skúla-fyrirskipingarlógini, har tað stendur, «at skúlanevndin skal í samarbeiði við lærararáðið virka fyri samarbeiði millum skúla og heim, og syrgja fyri upplýsingararbeiði millum foreldur næminganna, ið hevur til endamáls at fáa tey at skilja stóðu næmingans í skúlanum. Foreldrafundur verður hildin í minsta lagi eina ferð um árið». Longur niðri á somu síðu stendur: «Nevndin (Ráðleggingarnevndin) heldur seg vita, at tað í flestu fornum er skúlin eina-mallur, ið hevur foreldrafundur í størri ella minni

mun, og at tað tí sjáldan er skúlanevndin, sum tekur stig til tað í hesi lógargrein ásetta samarbeiði». Hetta sær út sum ein av orsökunum til at skúlanevndirnar skulu takast av. Tað, sum eg kenni til, er at lærararáðið við skúlan er umboðað á skúlanevndarfundum, í tí løtu eingir foreldrafundir vóru hildin, hevði skúlanevndin gjørt vart við seg og álagt lærarunum hetta, tí hetta er júst samarbeiði millum skúla og heim, men tað má verða lærarin hjá næminginum, sum tosar við foreldrin, tað er jú hann, sum umgongst barnið, men skúlanevndin skal ansa eftir at hetta verður gjørt.

Víst verður til, at ódugna-skapurin hjá skúlanevndunum kom til sjóndar, tá ið lesiætlanir skuldu gerast. (Var hetta álagt skúlanevndunum tá, fyri at hava eina umbering fyri at taka sær av?) Í nýggju skúlastýrunum skulu verða 2 lærarar og skúlastjórn. Skulu teir einsamallir gera lesiætlanir fyri skúlanar nú? Við skúlar, sum einir 30 til 40 lærarar starvast, fara teir at góðtaka at fáa eina lesiætlan smoygda niður yvir seg, sum bert triggir lærarar hava gjørt? Man ikki lærarin í føroyskum, donskum, støddfrøði o.s.f. vilja hava eitt orð at siga í tí lærugrein, sum hann undirvísir? Og munnu triggir lærarar fara at hava orku til at gera eitt slíkt stórarbeiði, sum tað er, at gera lesiætlanir fyri ein stóran skúla?

Á síðu 249 stendur m.a.: «... at fleiri av teimum heimildum og uppgávum, sum skúlanevndin er tillutað í skúla-fyrirskipingarlógini, eru av slíkum slag, at limir nevndarinnar MEGA HAVA fakligar, námsfrøðiligar og undirvísingarlígar fortreytir, skulu teir kunna lúka hesi krøv lógarrinnar til

fulnar».

Hetta verður sagt fyri at ávísja, at skúlanevndirnar lúka ikki nevndu krøv, orðatakið sigur, at sami rættur má galda fyri Loka sum fyri Tór, so tað vil við øðrum orðum siga, at limirnir í nýggju skúlastýrunum MEGA HAVA fakligar, námsfrøðiligar og undirvísingarlígar fortreytir fyri at kunna koma í hesi stýri. Hvussu stórt prosenttal av foreldrunum lúka hesi krøv? Næmingurin, sum skal í stýrið, dettur út av sær sjálvum, tí hann kann heldur ikki »lúka hesi krøv lógarrinnar til fulnar«, sum skrivað stendur.

Á bls. 251 stendur: «Í hesum sambandi er kanska eisini vert at hava í huga, at tað somuleiðis í nógvum føri er mest sum verið viðvenja, at somu limir verða valdir ferð eftir ferð í eina skúlanevnd. Alt gott at siga um góða síðvenju ..... í hesi bráðu broytingartíð ..... verður helst verri og verri at fylgja við hjá tí farandi ættarliðnum, sum kanska bert eigur abba- og ommubørn í skúlanum».

Sum við eitt hvørt annað val, fær man tey fólk í eina skúlanevnd, sum verða vald, tað hevur verið fólk-sins rættur at velja tey fólk, sum tey halda best kunnu verja teirra sjónarmið, men nú verður valbæri tikið frá fólk, í og við at tað er ein ógvuliga lítill bólkur av fólk, sum kann veljast í nýggju skúlastýrunum, tí sum eg vísti á í áðni, verða tað fá, sum uppfylla tey krøv, sum verða sett.

Tað man vera sjáldan, at øll skúlanevndin verður vald ferð eftir ferð. Onkur limur kann verða valdur nakrar ferðir, men vanligt er við útskiftum til valini, og tá er kanska gott at onkur limur situr eftir, sum kennir arbeidsgongdina. Eg haldi

at skúlanevndirnar fáa vánaliga umrøðu, og eg haldi ikki tær eiga tað uppi-borið. Her hjá okkum (Runavík) hava nógv álitis-fólk við góðari útbúgving sitið í skúlanevndini, nevntast kunnu prestar, lærarar, bankastjórar, skipsførarar, sjúkrasýstrar, vinnulívsfólk, verkfrøðingar, bert fyri at nevna nøkur, hesi fólk, sum hava verið álitisfólk í sam-felagnum, hava so sanniliga eisini verið tað í skúlanevndini.

Seinastu 32 árinu eru bert 8 ár, sum ikki lærarar hava sitið í skúlanevndini her hjá okkum, og av teimum 32 árunum, var varaskúlastjórnin formaður í 16 ár, so tað hevur borið til at valt lærarar í skúlanevndirnar, og vórðu tær ikki betri av tí áðrenn, so verða tær heldur ikki betri aftan á nýggju lógina, um tað er argumentið.

Sum nevnt, stendur á bls. 251, at tað er ringt hjá farandi ættarliðnum at fylgja við, sum kanska bert eigur abba- og ommubørn í skúlanum. Tað, sum tykist heldur enn ikki stuttligt, er at um tú skeitir í eina ársfrægreiðing fyri skúla-verkið, sært tú, at tey flestu av teimum fólkum, sum hava gjørt álitið til nýggja fólkaskúlalóg, eru í besta ommu- og abbaaldri!

Annars dugi eg ikki at siggja, at áhugin fyri skúlanum minkar, um tú eigur barnabørn, sum ganga har, tú kanst t.d. eiga 5 børn, men tú kanst lættliga eiga eini 20 til 25 barnabørn, og tí hava ommurnar og abbar-nir kanska minst líka víðan sjónarring.

Spennandi verður at siggja, hvussu hetta fer at roynast. Livst so spyrst.

Glyvvar, 4. mars 1997

Maria Jacobsen

Lesarabrøv

Uppskot til stjóran á Strandferðsluni viðv. Suðuroyarsiglingini

Øll sum hava siglt við Smyrli/Teistanum til og frá Suðuroy vita um dálkingina á bildekkinum, tað ið ferðafólk skulu umborð/íland í Suðuroy, har tey skulu skora seg ímillum bilar fyri at koma umborð/íland.

Veruleikin er jú tann, at ferðafólk skulu helst vera í ketildragt tá ið tey skulu umborð/íland í Suðuroy, tí

tá eru tey vard ímóti skitnum bilum sum tey skulu skora seg ímillum og bildekkarnir skulu helst lata bilarnar vera so skitnar sum móguligt, tí tað ansa ferðafólk eftir, at tey ikki koma til at róra/skamfíla bilarnar.

At tað ikki blivir reist ein landgongd á Drelnesi, er bert líkasæla, tí teir sum hava ábyrgdina av hesum

hoyra ongan brokka seg, og so má alt vera í lagi halda teir.

Mítt uppskot til eina fyril-bils loysn av dálkingini á bildekkinum er hetta:

Tað sær út sum bilhillarnar umborð eru permanent niðri, so at trailarnir standa meira trygt.

Hví kunnu ferðafólk ikki koma umborð og íland, við

at ganga eftir bilhillunum, ístaðin fyri at skora seg ímillum bilarnar á bildekk-inum?

Endin á bilhillini kann leggjast soleiðis, at halli blivir minst móguligt og tað er bert neyðugt í aðrari síðuni.

Finnleif Gutesen
Tvøroyri